

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 185.

V Ljubljani, v ponedeljek 17. avgusta 1885.

Letnik XIII.

Kongrua ali duhovska plača.

Ni namen tega dopisa pojasnovati ali obsojevati letos po državnem zboru sklenjeno postavo o duhovski plači; še manj pa presojevati izvrševalni ministrov ukaz, ker „Slovenec“ je o tem že besedo spregovoril. Še bolj oistro, res po zasluženji, so izvrševalno postavo obsodili mil. knezo-škof v zadnjem škofijskem listu Ljubljanskem, a opomniti hočem na nekatere nepristojnosti, rekel bi neizpeljivosti, na katere ukaz zadene in katere bode težko kadaj drugače rešil kakor v škodo duhovščine in to bode konečno — zboljšanje kongruje, duhovske plače. Nasledki se znabiti prva leta ne bodo brž prikazali, a poslednjič gotovo in sicer v gmotnem in cerkvenem obziru na duhovščino in v verskem ter nravnem življenji vernih kristjanov, — oglejmo si nepristojnosti.

I.

Dozdaj navadna bira ali kolektura neha, in namesti nje pride plača v denarjih. Ktera kolektura pa bo plačana? ali sistemizirana (uradno vravnana), ali tudi navadno prostovoljna? Mar li tudi ta neha? Bo li namesti nje kaj povračila? Kaj bo s tisto, ki je dozdaj duhovni sem ter tje dobivajo za ustanovljene sv. maše za soseske, gorice, polje itd.? Kaj zadnjič bo s tisto, ki se za cerkvene potrebe ob enem pobira in tudi v cerkven račun vpisuje?

Plača za sistemizirano kolekturo bo na vsak način manjši, kakor je dozdanja vrednost kolekture.

Denarna plača namesto kolekture bodo obresti, rente obligacij, kakor je to zdaj za poprejšno desetino itd. — Ali bode kolekturne obligacije za vsako duhovnijo, faro, kaplanijo posebej? ali bo duhoven vse obresti dobival? ali le po načrtu postave 19. aprila 1885, t.j. po 800 do 600 gl. za župnike in po 400 do 300 gl. za kaplane? Vse te vprašanja dozdanja še niso rešena; bati se je, da bo vse slabše in zmešnjav še velike, konečno pa zguba za kmeta in gospoda.

II.

Ali zadeva izvrševalna postava 2. julija 1885 samó tiste duhovnije, ki doplačanja iz verskega za-

voda (verske matice — Religionsfond) zahtevajo? Ali tudi tiste, katerih kongrua ne znaša 600—800 gl.? Ali znabiti vse? Kako bodo s takimi, katerih kongrua znaša zdaj 500—600 gld., pa morajo zato pomočnikom hrano dajati? Kdo bo tu na škodi ali dobičku župnik ali kaplan?

III.

O štolnini pravi gosp. korar Anton Pineger v Lincu. V štolni dohodek se ima najnižja svota vzeti. „Linzer Quartalschrift“ 2. zvezek, stran 461, leta 1884.

Vprašanje: Ali se imajo v zahtevane sporočila (Einbekennnisse) jemati najnižje svote, kakor so že zdaj veljavne po štolnem redu od 5. aprila 1816 naznanjene, ali katere?

IV.

Zavodi za večne maše.

Poglaviten namen teh maš je, da jih duhoven daruje za blagor teh, ki so jih vtemelili. Da bi vstanovniki tudi hotli dohodke mašniku zboljšati, ni bil vselej namen takih vstanov, dasiravno je včasih tudi to izrečeno.

Po postavi od 2. julija 1885 morajo dohodki, vsih takih do 15. junija 1885 ustanovljenih maš v račun vzeti biti. — Po tem takem se mora reči: „Blagor duhovniji, ki takih maš nima, ker duhovniku so le v škodo in obteženje. — Vstanov novih maš se mora duhovnik bati, one so mu v škodo, in če že njemu ne, so lahko njegovim naslednikom.“

Pred nekako 30. leti se je obetalo, da pozneje vstanove večnih maš se v kongruo več ne bodo vračunale in čez 30 let morajo vse do 15. junija tek. leta napravljene vstanove vračunjene biti! Kdo se jih toraj ne bode branil! S takim postopanjem se pa ob enem tudi krščanski duh spodkopuje, in ljudstvo bolj in bolj v brezverstvo zapeljuje. Vera, da so vice, da se dušam v njih s sv. mašo pomaga, mora pešati, zginiti ter nastopiti mlačnost za ranjke tudi v krščanstvu.

V.

Pristojbina.

Ta davek plačuje duhoven od premakljivih in

od nepremakljivih reči, in sicer s 6% kazni, ako kaj zamudi. Pa samo davek od premakljivih reči mu je v račun vzet, ne pa od nepremakljivih. To so zemljišča; od tih se plačuje navadni davek z vsemi dokladami in tudi s pristojbino, katere pa ne sme v stroške računati! Zakaj ne? On vleče vžitek od zemljišča, to pa njegovo ni. Čudno modrovanje.

VI.

V načrtu od 19. aprila 1885 so dohodki za župnike od 800 do 600 gld., za kaplane od 400 do 300 gld. priznani. Kje je mogoče duhovnu na kmetih živeti, ako se mu v to svoto štolnina, štiftane maše in slučajni dohodki vračunijo?

To so le nekatere opazke, ki pa že dovolj kažejo, kakega povikšanja kongruje ali zboljšanja plača se smejo duhovniki nadejati od nove postave. Malo že je storil državni zbor, pa še to je vničil minister Conrad z izgovorom, da država nima denarja (ubozega pol milijona ali nekaj čez; naj bi šlo pa za vojaštvo, uradništvo in učiteljstvo?) in kar je še ostalo sem ter tje, vničila bode izvrševalna postava. Bog vé, da se nismo nikdar zdatnega zboljšanja našega stanja nadejali — država in cerkev, svet in duhovščina, vemo kako sta si vedno v nasprotji — a malo boljšega sadu smo pa vendar pričakovali.

O hrvaških komorskih spisih.

S Hrvaškega, 15. avgusta.

Od kar so bili iz Zagrebškega arhiva izločeni spisi in so važnost njihovo hrvaški patrijotični listovi ocenjevati začeli, oglasili so se seveda tudi precej protivniki ter Hrvatom oponašali, kako so neumni, da se pulijo za nič vredne škarke hrvaškega zemaljskega arhiva. Ali vsak pameten človek si je mislil, ko ti spisi zares ne bi bili nič vredni, gotovo jih Madjari ne bi za-se zahtevali, a še manj si jih na tak način prilastili. Da tudi „Slovenčev“ čitatelj zvedó nekaj o naravi teh spisov, hočem tukaj v kratkem nekaj o tem omeniti.

Ovi spisi se zovejo komorski, ker so bili pohranjeni pri ogerski komori. A kako so semkaj

LISTEK.

Zemljepisno-zgodovinski opis Novomeškega okrajnega glavarstva.

(Dalje.)

Da je bila okolica že v zgodnji dobi obljudena, svedoči gradovi te župnije. Najstareji je Stari grad. Zgodovinarji menijo, da so ga sezidali v devetem stoletji. Ljudske pravljice mu pa pripisujejo še več starost. Pravljica pravi, da so bili takrat ljudje sami velikani. Zidali so ob enem Stari grad in Mehovski grad; delavci in zidarji so bili taki velikani, da so si jeden drugemu podajali roke in orodje. Pri zidanju so rabili le morsko vodo, zategadel je zidovje še dandanes tako trdno. — Zgodovinskega vemo le malo o njem. Leta 1300 je tu gospodaril Frišo in njegov sin Filip; l. 1386 Eherhard in 1390. l. Ivan Starograjski. Pozneje so imeli grad v lasti Celjski grofi. Grof Friderik pa ga je prodal Petru Obričanu (l. 1447). Izmed teh se omenja Erazem Obričan, katerega so kranjski vitezi (l. 1534) izvolili in poslali v boj zoper Turke, kjer je tudi v boji končal

svoje življenje. S Krištofom je izmrla rodovina Obričanov (l. 1617). Stari grad je podedoval Ivan Jurij Hohenwart; za tem pa Jernej Valvazor, oče našega slavnega zgodovinarja, ki ga je prodal Juriju Matežiču. V sedanji dobi je last grofa Margherija.

Tudi grad Otočice, na prijaznem otoku sredi Krke, ki je sedaj lastnina grofa Margherija, je jako star. Stoji dobre četrt ure od Šempetra. V 13. stoletji se nahaja Ulrik, Valevni in Hincel Otoški (de Wördl). V 16. stoletji je bila lastnik gradu iz Tirolskega pregnana rodovina Vilandrov. V frančiškanski cerkvi v Novomestu sta pokopana dva iz te rodovine: Sigmund in Viljem (1520). Koncem 16. stoletja se nahaja lastnik Jurij Lenkovič, stotnik Kranjske. Bil je tudi poveljnik v vojaški granici. Velikokrat se je vrli vitez boril s Turkom, kakor tudi njegov prednik Janez Lenkovič. Umrl je l. 1602 slednji iz te rodovine.

Bajnof, v podnožji Trške gore, je bil nekaj vinska shramba Zatiškega samostana. Sedanji lastnik mu je Grmova rodovina iz Novega mesta. Nad Bajnofom, na holmei je prijazna cerkev Matere Božje s krasnim razgledom doli do Brežic in še dalje preko kranjske meje. Tu gori še dandanes radi romajo

prebivalci iz sosednjih far. Sezidal je cerkvico Zatiški opat Jakob Reinprecht (1621—1629); a posvetil bivši Tržaški in Ljubljanski knezoškof Bajnald Skarlihi (1630—1640). Leta 1771 je strela zvonik razrušila; opat Franc Ks. Tauferer pa je zopet novega sezidal. Ob velikih shodih je pridiga in maša zunaj cerkvice. Zlasti o Malem Šmarnu pride veliko romarjev. Prav lepo je videti zvečer pred Malim Šmarnom vrste romarjev, ki s svečami v roki okolo cerkve igrajo „vrtee“, prepevaje Lavretanske litanije in druge pobožne pesmi. (Jednaki „vrtee“ vidi se ob shodih tudi na Žalostni gori poleg Mokronoga; drugod mi ni znano.*) Cerkev je precej prostorna in okusno ozalšana. V njej je videti tudi sv. Izidorja, patrona poljedelcev.

Lastno šolsko poslopje je dobila župnija leta 1865. Prvi učitelj je bil Josip Turek (do 1875). Njegov naslednik je bil Franc Cetelj do l. 1882. Tega leta so razširili šolo v dvorazredno. Nadučiteljevo službo je dobil g. Josip Franke, drugo mesto pa gospodičina Katinka Drol.

*) Na Kumu, ne vselej redno, vendar pa večkrat.

prišli? Tako-le: Ko so se puntarjem posestva konfiscirala, prevzel jih je po stari postavi kralj, a upravljala je ž njimi kraljevska kamora. Tako so pred dvesto leti konfiscirano posestva Zrinjsko-Frankopanska prišla pod upravo avstrijske bankdirekcije, a spisi in arhivi Zrinski in Frankopanski so bili odpravljeni takrat v Gradec. Ko je pa cesar Jožef II. hotel provesti vse večjo centralizacijo, osnoval je „komoro ogerske“ ter njej predal upravo onih posestev, pa je naravna stvar, da jej je predal tudi arhiv Zrinjsko-Frankopanski in drugih konfisciranih posestev.

Cesar Jožef II. je razpustil tudi neke redove, a na Hrvaškem posebno dva imenitna, jezuitski in pavlinski. Red pavlinski se je bil od 13. veka razširil po vsem Hrvaškem ter bil najbolj ljubljen pri narodu, kajti vzdrževal je skozi več vekov o svojem trošku vse višje šole. Naravno je, da so mu darovali velikaši, plemiči in bogaboječi narod mnogo posestva. Jožef II. razpustivši pavlinski red in druge, dal je odnesti tudi njihove spise, pa jih je predel oni oblasti, ki je od zdaj upravljala z onimi imanji. In to je zopet bila ogerska komora, ki je v pojedih slučajih mogla rabiti ta pisma pri pravnih odnošajih izmed privatnih in nove upraviteljice same kamore.

Tretji znameniti del teh spisov je iz Slavonije. Zna se, da je posle oslobojenja Slavonije vsa ta zemlja spala pod upravo carske kamore, dokler ni pod Marijo Terezijo l. 1745 severni del prišel pod bana a od južnega dela pa je bila vstanoljana granica. Tudi od tukaj je komora pobrala vsa pisma, ki jih je o zemlji našla, pa tako je prišel v roke tudi znamenit arhiv kaptola požeškega, ki je bil za celo Slavonijo „locus credibilis“. Pri tadanjih žalostnih in nemirnih časih je bila navada, kasneje celó postava, da se imajo originalne darovnice in druga pisma hraniti na varnem mestu in samo prepisi njihovi rabiti, da se original ne zgubi in ne raztrga. Tak zavod je bil kaptol sv. Petra v Požegi. Da je tukaj bilo mnogo važnih pisem, si more lahko vsakdo misliti. Kakor ostale spise pobrala je komora tudi te v Budim.

Vsi ti omenjeni spisi so velike važnosti ne samo za pravno povest Hrvaške, nego tudi politično in posebej še za Slavonijo. Tukaj se nahajajo najvažnejše listine za hrvaško zgodovino od 12. do 16. veka. Kajti hrvaški velikaši Zrinski in Frankopani so varno čuvali spise znamenite za javno pravo kraljevine hrvaške in ravno tako tudi pavlinski in jezuitski red ter kaptoli. „Pokončajte naš zemalski arhiv — pravi „Pozor“ — pokončajte ste našo zgodovino,“ naše javno pravo, ker bi tako izgubili dokaze, s katerimi bi se mogli braniti.“ In ravno to tudi hočejo Madjari doseči s svojim plenom. Oni hočejo, da se vse pravice slobodne kraljevine hrvaške pokončajo, pa tudi dokazi za to. Oni hočejo, da se Hrvaška stopi z Ogersko, kakor so to z Erdeljem storili. Sicer je pa Hrvaška vendar-le trd oreh, ki se ne bo tako hitro streti dal, kakor Madjari mislijo. Odvzeli so sicer Hrvatoma že Medjumurje, tudi Reko imajo v svoji posesti, a zdaj si svojatajo že celó Slavonijo. Kaj niste čuli še nič o znamenitem madjarskem akademiku Pestyju? Le-ta magjarski učenjak (!) je začel v novejšem času trditi, da je Slavonija čisto

ogerska in da ni bila nikdar hrvaška. Da še več. Pesty dokazuje, da tudi Hrvaška ni bila nikdar samostalna, da je vsa zgodovina hrvaška sama fikcija. Kralju Tomislavu ni papež podelil naslova kraljevskega, čeravno imamo za to v Rimu dokaz. Hrvatje niso Karla Roberta v Zagrebu kronali, akoprem imamo tudi za to dokaz v Rimu. Pa kaj bi našteval dalje, vsi važni dogodjaji v hrvaški zgodovini so le — ogerski. Tako se piše zgodovina na Ogerskem, a pri nas se je našel črni dnih, ki vse to odobrava — v osebi — Miškatovića! Toraj zgodovinski dokazi v Zagrebškem arhivu so nam še na potu, da svojo idejo izvedemo, zatoraj jih je treba v roke dobiti. Ker pa to z lepo ne bi šlo, naj gre pa s silo, da so spisi le v Pešti. Če bodo hotli Hrvati kaj dokazov za svoje pravice, jim bodo Madjari enostavno arhiv zaprli, a madjarski povestničarji a la Pesty bodo pa po svoje te listine tolmačili, ali jih pa še morda pokončali.

To mislim, da je pravi povod, da so ti spisi na tako čaroben način po noči zginili iz arhiva in odpravljeni v Pešto. Hrvati jih bodo težko kdaj več videli. Zahvaliti pa se imajo za to največ Miškatoviću, ki je kot čuvar dopustil, da so se spisi slobodno odnesli iz arhiva.)*

Politični pregled.

V Ljubljani, 17. avgusta.

Notranje dežele.

12. avgusta 1879, toraj pred šestimi leti, stopil je *grof Taaffe* v kabinet; liberalci so mu tedaj v svoji kratkovidnosti prerokovali šest tednov in šel bo, so rekli. Iz šestih tednov nastalo je šest dolgih let in Taaffe še ne gré ter mu je stališče še veliko trdneje, kakor je bilo poprej iz začetka, kajti grof Taaffe vživa cesarjevo zaupanje še vedno v tisti meri, kakor pred šestimi leti. Kar se nas Slovencev tiče, moramo priznati, če hočemo odkritosrčni biti, da smo se nad grofom Taaffejem — precej zdatno vkanili. Preveč smo se nadjali od njega in sedaj smo nevoljni, ker se nam niti desetina naših opravičenih želj ni vresničila. Grof Taaffe je pač marsikaj obljubil, kar je pa konečno le na papirji ostalo. Sicer smo pa Slovenci lepih obljub že navajeni, veselilo bi nas pa vendar-le, ko bi sedaj čez šest let vsaj nekaj imeli pokazati, za kar bi se imeli grofu Taaffeju zahvaliti. Bolj lahko so z njim zadovoljni Nemci, za ktere sedanja vlada tako lepo skrbi. V Trstu je blizu poldrugi tisoč Slovencev prosilo za slovensko ljudsko šolo, pa je še niso dobili, v Ljubljani oglasi se Nemcev komaj desetina ter zahtevajo svojo šolo in dve h krati se jim napravite. A kaj bomo naštevali, česar še vsega nimamo! Naj desnica državnega zbora saj skrbi, da nam bo toliko priznala naših narodnih pravic, kolikor jih imajo drugi narodi; več jih tako ne zahtevamo. Dolžnost večine je, da nam s svojo odločnostjo do teh pripomore. Čas je treba porabiti, dokler je vgođen za to. Nekaj tacega se mora grof Taaffe menda tudi bati, ker mu je toliko ležeče, da bi si vstanovil lastno srednjo stranko, s katero bi potem vse druge v kozji rog vganjal, kedar bi se mu to umestno in potrebno zdelo. Pri vsem tem pa upanja še nismo zgubili, da nam bo po družih šestih letih laglje mogoče o vladi grofa Taaffeja povoljneje izreči se nego danes.

*) Miškatović je, če se ne motimo, duhovnik po posvečenju, če tudi po življenju, ne vemo, čuden je vsekako njegov patrijotizem. Vredn.

Letošnji veliki Šmaren je bil za zlato Prago zopet to, kar je bil pred 35 leti, ko so mladega kneza Schwarzenberga tedaj spremljali po okrašenih prestolici česki in ga vpeljavali v cerkev sv. Vida na Hradčinu. In letos prav spet na veliki Šmaren se je taka čast skazovala njegovemu nasledniku, *grofu Schönbornu*, novemu nadškofu Praskemu in českemu metropolitu. Mestne ulice, po kterih se je sprevod pomikal, bile so vse okrašene z zastavami in slavoloki; ljudi je bilo na tisoče in tisoče, ki so prišli pozdravljat svojega višjega pastirja. Naloga, ki jo je prevzel je silno težavna, ne toliko, ker je Praska nadškofija največja pod našim cesarjem, temveč, ker ima mož že sedaj mnogo hudih nasprotnikov med Nemei, ki mu ne morejo odpustiti, da je bil kot Budějoviški škof tudi Slovanom pravičen. Da bo to lepo čednost tudi sedaj obdržal, ker je njegova sedanja nadškofija tri četrti slovanska in le eno četrt nemška, pač ni treba posebej povdarjati, kajti dobrega sprednika je imel, ki mu je jako razločne stopinje zapustil tako v cerkvenem kakor tudi v političnem oziru. Pravičnost, ktera ga je že do sedaj dičila, podpirala ga bo tudi še nadalje na težavnem potu in z njeno pomočjo dovršil bo tudi nadškof grof Schönborn nalogo, ktero je v soboto prevzel. Bog mu daj na to svojo pomoč! Ad multos annos!

Cesarjev shod v *Kromerizi* bo v ponedeljek 24. avgusta in bo dva dni trajal. Avstrijska cesarica in cesarica pripeljala se bota tje kaj na 24. t. m. opoldne, ruska dva pa nekoliko pozneje. Odpeljali se bodo pa 25. zvečer, in sicer ruska dva v Gmunden k vojvodu Cumberlandskemu, naš cesar v Plzenj k velikim vojaškim vajam, cesarica pa v Schönbrunn pri Dunaji. Izmed ministrov pojde v Kromeriz grof Taaffe in pa ogerski minister grof Orczy; Tisze ne bo, gré v Ostendske kopeli. Nekteri časniki iz tega sklepajo, da se bo Tisza nalašč umaknil, ker mu je ruski tabak še vedno prehud in ga ne more lahko prenašati. Vkljub temu je pa prijaznost med Avstrijo in Rusijo vedno krepkeja, kar se ve da ni Tiszova, temveč Kalnokyjeva zasluga. Od nemške strani se nekaj čuje, da bi kmalo nemški cesarjevič v Kromeriz priti utegnil. Naš cesar je tja gori sporočil, da bi ga jako veselilo, če bi tudi Bismark v Kromeriz prišel. Sam ne more, cesar Viljem tudi ne in tako so vganili, (naj potem že bo res ali ne), da pojde cesarjevič tje kaj. Cesar Viljem bo pa menda ruskega cesarja pozneje sprejel na gradu Babelsberg. Sicer so pa vse te novice tikajoče se nemškega dvora jako nedoločne. Mogoče je, da bo tako, kakor smo rekli, mogoče pa tudi, da ne.

Vnanje države.

Čuje se, da so se *ruske vojne ladije* po lastile otoka Quelpart pri Koreji in so ga vtrdovati jeli. Koliko je resnice na tej novici, se dandanes še ne dá določiti; če je pa resnična, je to korak več in korak bliže k vtrditvi svoje trgovine v indijskem morju, dokler preko Afganistana kjekaj ne pridejo.

Ruski plemenitaši zbirajo denar, za ktere bodo kupili srebrno posodo za čaj in jo bodo Gladstonu poklonili, v priznanje, da so bili z njegovo politiko zadovoljni.

Egipčani mislijo z angleško pomočjo napraviti ekspedicijo, s katero si hočejo zopet Dongolo prisvojiti. Kakor hitro se bo vreme spremenilo, sestavili bodo ekspedicijo, na čelo ji bodo pa postavili bivšega Dongolskega mudirja Mustafa Javer pašo. Nadjajo se, da se jim niti boriti ne bo treba za njo, ker ima Javer-paša mnogo prijateljev ondi, ki bodo zanj agitirali.

Mahdijeva smrt je *Angležem* vrlo dobro došla! Tako se je veselje, da so jo celó v prestolnem goru omenili pretekli petek, kedar so imeli sklep državnega zbora: Sedaj, pravi prestolni govor, ko ni več Mahdija, se je pač nadjati, da se bo kraljici

Statistični pregled.

Občina ima 2103 prebivalcev. Za šolo godnih otrok 180, a šolo jih obiskuje 138. Vsa občina broji 31 vasi (izmed kterih pripada 7 vasi k Šmarjetski fari, in sicer: Gorenji vrh (20 preb.), Dolenji vrh (64), Brezovica (126), Dobač (31), Grčevje srednje (113), Grčevje dolnje (27), Grčevje gorenje (35), Golušnik (34), Grič (12), Veliki vrh (16), Harinja vas (112), Jelša (54), Mačkovec (107), Čušnjice (72), Kij (5), Kronovo gornje (30), Lutersko selo (30), Lešnjica (51), Obrh (55), Paha (34), Šempeter (157), Prapreče (17), Zagrad (33), Žalovče (221), Ždinja vas (219), Selo (52), Zelno (66), Trška gora (60), Stravberk (44), Toplice (168), Kote (38).

Razn župnijske cerkve so še štiri podružnice: Sv. Jurija v Grčevji, sv. Jakopa v Ždinji vasi s pokopališčem, Matere Božje na Trški gori in sv. Janeza Krst. v Mačkoveci in pa kapelica Matere Božje v Otoškem gradu.

Bela cerkev.

Iz Šempetra drži okrajna cesta proti severovzhodu ob Krki. Če potuješ po njej; prideš čez dober četrt ure do Otočice, ki stoji na prijaznem

otoku sredi Krke. Le še jeden klanec — in stojiš na prijazni ravnini, ktero obrobujajo mali holmei z vinogradi. Pred seboj pa že tudi zagledaš Belo cerkev na nizkem holmei (194 m.), ki pa se od vseh strani vidi. Ta cerkev ti je farna cerkev. Res je prekrasna njena lega. Ni toraj čuda, da so že v stari dōbi si izvolili ta kraj, in na njem postavili cerkvico. Na desno se ti odpre krasen razgled po Šentjernejski ravnini, ktero oklepajo visoki Gorjanci, posijani na obznožji z raznimi seli in cerkvicami, ki se ti v oko blišči; na levo pa so s trto obraščeni holmei; sredi ravnine se valí Krka, kakor srebrna meja med sosednimi župnijami.

Smelo smem trditi, da je ta župnija najstarejša v Novomeški okolici, če tudi so nam zgodovinarji le malo črtic o njej zapustili. Že leta 1074 je potrdil Oglejski patrijarh Sighard vsled pogodbe Frižinskemu škofu Elenhardu patronat Bele cerkve poleg Vinovrha. Leta 1320 se nahaja Belocerkevski župnik Tiberij, poznejše škof v Tertonu, a leta 1422 Viljem Kozijakov, arhidijakon Dolenjske. Bil je tudi predstojnik bratovščine presv. Trojice v Novem mestu. Leta 1428 je iz imetja omenjene bratovščine ustanovil kaplanije pri cerkvi sv. Antona v Novem mestu,

kakor svedoči ustanovna listina v kapiteljskem arhivu (zvez. 5., št. 9). Leta 1452 je bil župnik Andrej Gal. Leta 1454 je pa Oglejski patrijarh Ljudevit III. vtelesil župnijo Zatiškemu samostanu. Za te dōbe je bil opat Jakop Vajnpreht. Papež Nikolaj V. je to odobril in potrdil. S tekom časa so se pa ločile sedanje sosedne župnije od svoje matere Bele cerkve, tako na pr. Šmarjeta (leta 1421) in Šempeter (1620). Tudi so zadobile večjo veljavo nego prvotna župnija. Tako nahajamo po vreditvi škofijskih mej (leta 1780) sosedno Šmarjetsko župnijo povzdigneno v dekanijo, kteri so pripadale sledeče fare: Škoecijan, Bela cerkev, Raka in Šempeter. O tej dōbi je pripadala še Bela cerkev pod Goriško nadškofijo. — Po novi vredbi škofij (l. 1787), pa je prišla župnija k Ljubljanski škofiji in k Novomeškemu dekanatu. Od l. 1455—1670 ni nam znano nobeno ime župnika. Od te dōbe pa so bili ti-le dušni pastirji: Andrej Pavel Hlade (1670—1679), Baltazar Kos (ali Kozlovič), (1679—1700), Mihael Vergk (1700—1724), Franc Šutrič (1724—1729), Sebastijan Tomie, Ljubljčan (1729—1743), za te dōbe sta bila tu še dva vikarja, Vincenij Wolfgruber (1743—1751), Matevž Rozman (1751—1754), Miha Šimič (1754—1770),

posrečilo v Egiptu red napraviti, ker ne bo nikogar več, da bi Angležem ondi nagajal. Dalje prestolni govor omenja prijaznosti, v kateri Angleška z vsemi drugimi državami živi. Celó z Rusi, pravi, da se dobro porazumljajo, če prav razprave zaradi stalne določitve afganske meje niso še dognane; Angleška jih mora določiti zaradi tega, ker je emir afganski njen zaveznik in nekako pod njenim pokroviteljstvom. Kakor ravno sedaj vse kaže, bode v Afganistanu kmalo vse v redu, kajti ruska diplomatska pisma so vse v tako spravedljivem duhu pisane, da se je najlepše rešitve nadjati. Kljub temu pa Angleži sami sebi ne verjamejo, še manj pa Rusom ter so vso svojo pozornost obrnili na severno indijsko mejo, katero so vtrjevati jeli, kakor pravijo, da zaradi večje varnosti indijskega prebivalstva. Če bi le količkaj resničnosti bilo v vednem zatrjevanju dobrih razmer med Angleži in Rusi, bi izvestno ne vtrjevali indijske meje. Tako so pa Angleži prepričani, da bodo vtrdbin ravno ondi prej ali pozneje jako potrebovali, kajti nekega lepega jutra prišli bodo kozaki tjekaj. Kedaj bo to, določil bode čas; zgoditi se pa mora, ker je ruski načrt tako napravljen.

Zanzibarski sultan se je tudi že prepričal, da se juha nikdar tako vroča ne je, kakor se kuha. Več časa že nagajal je Nemcem, ki so po iztočnem svetu afrikanskem naseljeni in jih je na razne načine stiskal. Bismarku se je končno zadosti zdelo nemumnosti in je nekaj pomorščakov s topovi proti Zanzibaru odpravil. Sultan videti, da bo resnica, jel je takoj zatrjevati, da jim nič noče in da rad pripozna nemškega cesarja za vrhovnega pokrovitelja vseh tistih krajev, kar so jih Nemci posedli ondi. Da bi se Nemci o resnobi njegovih besedi še bolj uverili, pridal jim je za nameček še jedno pokrajino več. Vitu se ji pravi. Ob enem je pa takoj vsem svojim uradnikom in vojakom naročil, da se morajo takoj venkaj spraviti iz vseh pokrajin, koder so Nemci naseljeni in pa mirno naj se zadržé, je rekel. Sedaj bodo Nemci lahko zadovoljno in mirno živeli, toda le tako dolgo, dokler bode nemška oklopnica pred Zanziborom s svojimi topovi na straži stala; kar bo pa izvestno še jako dolgo trajalo, če že ne na večne čase. Taki ljudje, kakoršen je ravno Zanzibarski sultan, se edino le smodniku klanjajo, za vse drugo se malo zmenijo. Sicer je pa jako nespametno, da se Nemci tjekaj silijo, kjer je silno nezdravo in njim nad vse neugodno podnebje. Da jih divjaki ne bodo več v toliki meri pobijali, kakor so jih do sedaj, no, zato so se preskrbeli s pomorsko silo; ali kje pa imajo varha, ki jih bo čuval tudi pred hudo mrzlico, ktera je ondi domá? Iztočna Afrika ni za nas in Nemci bi pač bolje opravili, če bi se na zahodno stran obrnili.

Izvirni dopisi.

Iz Cerkljan, 13. avg. Danes došla nam je čast imeti presvitlega kneza gosp. Ernsta Windischgrätzja, novega državnega poslanca gorenjskega, v svoji sredi. Pripeljal se je visoki gospod k nam malo pred poldnem v družbi g. Josipa Razboršeka, dekana iz Bleda. Počastil je s svojim prihodom najpred č. g. župnika Antona Golobiča; obiskal je potem gosp. župana A. Vavkena kot predsednika volilne komisije v Kranji in zdravnika g. Ed. Globočnika kot uda volilne komisije.

V prijaznem razgovoru med in po obedu pri g. župniku smo spoznali, kako gorko bije g. knezu srce za razvitek naroda slovenskega in sploh za blagor kmečkega stanú. Pripovedoval nam je, da je začetek njegovega rodú na spodnjem Štajarskem, da

Ignacij David (1770—1786), Anton Kogoj (1786—1817), Blaž Lušina (1817—1830), Jožef Roje (1830—1834), Jakop Karpe (1834—1844), Jakop Jerin (1844—1869), Jakop Gruđen (1869—1879), Miha Šos (1879—1885). Znamenita je tudi ura v zvoniku z letnico 1624, katero so letos namestili z novo, staro pa dali v Tomažjo vas.

Statistični pregled.

Sedanja Belocerkevška občina broji 1022 prebivalcev, ki se večinoma živé ob poljedelstvu in vinarstvu. Obsega pa te-le vasi: Dolina (13 prebivalcev), Draga (24), Družinska vas (206), Hrib (17), Kronovo (115), Ruhtna vas (44), Strelac (126), Stranje (34), Tomažja vas (195), Vinji vrh (145), Bela cerkev (103). Hiš je 221.

Razun župnijske cerkve sv. Andreja ima še te-le štiri podružnice: sv. Štefana v Tomažji vasi, sv. Janeza na Vinjem vrhu, prijaznem 291 m. visokem s trto obraščenim holmcu, sv. Nikolaja v Kronovem in sv. Helene v Dragi. — Za naobraženost skrbi jednorazredna ljudska šola, katero obiskuje 138 otrok izmed 179, koje veže postava.

(Dalje prih.)

je prav za prav njegova rodovina slovenska. Zagotavljal nas je, da bode vedno pred očmi imel, da zastopa v državnem zboru Slovence, da se bode vedno potegoval za pravice slovenskega jezika in za korist kmečkega stanú in si prizadeval, vrednega se storiti zaupanja gorenjskih volilcev. Prosil je le naznaniti mu svoje težnje in želje, hoče se vselej zanje potegovati ne z dolgimi govori, ki večidel le malo hasnejo, ampak s tehtno besedo o pravem času na pravem kraju. Na obrazu se mu je bralo, kako močno ga veseli skoraj soglasna volitev na Gorenjskem. Vžalilo ga je slišati iz verjetnih ust nekega navzočega gospoda z dolenskega strani, da so k njegovem propadu na Dolenjskem mnogo pripomogli bodi si posredno ali neposredno nekteri duhovniki, preslepljeni od uradnikov. Občudovali smo njegovo ljubeznjivo prijazno obnašanje in občevanje, kakor tudi njegovo temeljito znanje v arheološki antropologiji.

Prijazno se od vseh poslovilši odpeljal se je visoki gospod ob 3. uri proti Kamniku. Veseli nas, da smo si tako vrlega in izvedenega moža volili za svojega zastopnika v državnem zboru. Le eno željo smo vsi izrekli, naj namreč dobrotljivi Bog blagega kneza ohrani še mnogo let v blagor katoliški cerkvi, kateri veren sin je on, v korist narodu slovenskemu in v prid deželi kranjski!

Iz Bohinjske Bistrice, 15. avgusta. Ni zastonj imenovana lepa Gorenjska stran; vsacega pa je moralo iznenaditi posebno v petek, ki se je od Bleda dalje v Bohinj peljal. Od prve do zadnje vasi brez števila slavolokov z lepo sestavljenimi napisi. Slovenske zastave vihrale so popotniku nasproti že od daleč v vsaki vasi. Popoldne v petek, ko se je prevzvišeni knezo-škof skozi Bled peljal pozdravljali so ga iz vseh cerkvá zvonovi in gromenje možnarjev. V Bohinjsko Belo dospevi, pričakovali so ga že Bistričani, na čelu jim velezasluženi g. župnik Mesar z drugimi. V Bohinjski Beli bil je pripravljen obed. Po obedu podali so se gospodje na vozovih naravnost v Bistrico. Po vsih vaséh napravljeni so bili lični slavoloki, povsod odmeval je strel topičev, ki je pozdravljaj veseli prihod škofa. Krasen prizor odprl se je očem došlim v Bitinje: Lepa Bohinjska dolina, tam v prijaznem kraju velikanska Bistriška cerkev, vsa vas v zastavah, na visokih mlajih narodne in cesarske zastave! Pred Bitinjam čakalo je 12 krepih možakov na konjih prevzvišenega vladike z zastavami. Kot častna straža se pomikajo proti Bistrici, ki je vsa praznično oblečena; vsaka hiša vsako okno imelo je svojo zastavo. Sedaj so tu. Strel in zvonjenje naznanovalo je prihod mil. knezo-škofa. Sprejelo jih je ljudstvo s spoštljivim navdušenjem. „Češčen bodi, kateri pride v imenu Gospodovem“. Take misli so danes navdajale Bistričane. Dan 15. avg. še ni napočil, ko se je čulo zvonjenje, pok topičev iz vseh bližnjih gričev Bistrice, ceste in pota so se napolnole pobožnih, ki so hotli biti deležni blagoslovljenja cerkve. Ob 9. uri naznanja gromenje topov in vbrano zvonjenje pričetek svetega opravila. Na tisoče ljudstva je čakalo okolo cerkve, da se izvrši sveto opravilo posvečenja. Ko se vrata odprejo napolnila se je cerkev do zadnjega kotiča, zunaj pa je še stala velika množica, ki ni v cerkev mogla, akoravno je za 3000 prostora.

Bistrški pevci peli so pri pontifikalni maši, pod vodstvom gosp. učitelja Bernarda iz Škofje Loke, rojenem Bistričanom, ki je vže prej v svoj rojstni kraj prišel, da je poskušal s pevci. Ves dan je bila Bistrica polna ljudstva, ki se je sprehajalo in čudilo kinču, katerega je ta dan Bistrica oblekla. V mraku razsvitljena je bila vsa vas, po vsih hribih in planinah razsvetili so se kresovi, Bistrška požarna bramba in fantje naredili so jako lepo baklado, čez 200 bakelj in lampijonov jih je nosilo, prekoračili so vas na čelu godba ter se slednjič pred farovžem ustavili, kjer so pevci zapeli več lepih pesmic za večernico. Med tem pa se je razlegal grom topičev po vsem Bohinju, brezštevilo raketov je švigalo po zraku, umeteljni ogni razsvetljevali so cerkev in farovž. Milostljivi knezoškof gledali so vse to iz okna ter odobraval lepo petje Bistrških pevcev, ki ga je vodil vrli gosp. učitelj Bernard. Slednjič prišli so sami med pevce ter se pohvalno izrekli in zahvalili za podoknico ter blagoslovili vso množico. Cesarsko himno, ki se je pela, poslušali so vsi odkriti; „živio“ presvitl. cesarju razlegal se je daleč po dolini. „Živio“ milostljivemu knezoškofu se je večkrat ponavljal. Prevzvišeni vladika zahvaljeval se je iz okna pevcem in množici ter jim vošil lahko noč. Bistričani prekosili so se sami v vsakem oziru. Cerkev, veli-

kanska zgradba v gotičnem slogu, je tako krasna, da se ž njo ne more ponášati noben kraj Kranjske. Zasluga za vse to gre pa edino le izvrstnemu gosp. župniku Mesarju, ki je za Bohinj v pravem pomenu oče in vojvoda. Gospod Bog nam ohrani preč. gosp. župnika še mnogo in mnogo let ter mu daj uživati sad svojega truda! Mi Bistričani in sploh Bohinci se hočemo blagega moža spominjati, dokler živimo, ker s svojimi deli si je postavil spominjek, katerega tudi naši potomci prezirati ne bodo mogli. Konečno naj še dostavljam, da je bilo te dni pri nas mnogo tujih gostov iz Ljubljane in drugih krajev. Tudi naš poslanec svetli knez Windischgrätz je bil. Ljudstvo ga v resnici spoštuje zaradi njegovega res krščanskega obnašanja. V ponedeljek nas zapustijo mil. knezoškof ter se podajo čez Bohinsko jezero k Savici ter si tako ogledajo vso Bohinsko dolino.

S Črnega vrha nad Idrijo, 16. avg. (Šolske stvari.) Po dvakratnem, vselej enomesečnem prenehljaji zaradi vratne davice smo 31. julija srečno končali letošnje šolsko leto s sv. mašo. Po sv. maši se je zbrala šolska mladež v šolski sobi, da se ji razdelijo „Naznanila“ in darovi. Ko je č. g. Franc Hoenigman, kaplan in učitelj verouka, v daljšem jako umestnem govoru povedal otrokom, zakaj se je po sv. maši pela „zahvaljena pesem“ ter jih opomnil, zakaj se imajo zahvaliti, in ko jim je toplo priporočil, da naj pridni ostanejo tudi v bodočem letu vztrajni, manj pridni pa naj se potrudijo, da bodo zanaprej domestili, kar so do sedaj zamudili, se je med najpridnejše učence razdelilo trinajst pravih mašnih bukvic v priznanje dosedanje pridnosti ter v spodbudo k nadaljni marljivosti.

Kdor je svoje dni imel priliko v šoli biti med obdarovanimi, pa tudi tak, katerega za časa svojega šolanja ni doletela ta sreča, mi bode priznal, da darila mladino zelo spodbujajo k pridnosti, ako se po zasluženji delijo in ne vplivajo nanje osebnosti. Zategadel zasluži vse hvalevredno prizadevanje g. kaplana, ob enem kateheta, vse priznanje. Njemu gré v prvi vrsti čast, da se je pri nekterih prijateljih šolske mladine nabrala precejšnja svota za darila. Ravno omenjenemu gospodu ter vsim drugim, ki so na en ali drug način pripomogli k darilom, prisrčni: Bog plati!

Šolarji imajo navadno svojo zastavo, kar do letošnjega leta v Črnavrhu spet ni bilo, akoravno šola že nad 50 let obstoji. A tudi temu se je pomoglo; šola dobila je svojo cerkveno zastavo zopet s prizadevanjem g. kaplana, ki je v malo tednih potom prostovoljnih doneskov nabral 66 gld. 20 kr. Za to svoto nam je naredil g. Blaž Rasp, stolni cerkovnik v Ljubljani, jako lepo šolsko zastavo s svilno-rudečega damasta. Zastava ima na eni strani na platno malano podobo šolskega patrona, sv. Alojzija; podoba na drugi strani nam predstavlja pa presv. Telo. Kdor si zastavo natančno gleda, mora priznati, da je res lepo delo v vsakem oziru. Hvala vsem, mojstrom in dobrotnikom!

Konečno moram še omeniti, da se delajo priprave za prenavljanje šolskega poslopja. Upati je, da se to deloma letos, deloma prihodnje leto izvrši in se potem šola s svojo mnogobrojno dece preseli v svoje pravo stanovanjsko.

Domače novice.

(Gledališni vlak), ki se je v petek popoldne odpeljal v zlato Prago, je do Maribora že toliko narastel, da so morali ondi poseben vlak vpeljati. Na Dunaji so ga sprejela vsa slovanska društva. V Prago dospejo danes zvečer in se je za nje sestavil naslednji spored: Ob 1/2 7. uri pozdrav došlih gostov na državnem koločvoru, od koder se bodo spremili po stanovanjih. Zvečer bo skupna zabava v „Meštanski Besedi“. V torek se bodo zopet sošli že ob 8. uri zjutraj v „Besedi“, ter si pojdejo mesto ogledavat po Ferdinandovi cesti in Francovem nabrežji v Klementišče, dalje čez Karlov most v novo cerkev sv. Nikolaja in na kraljevi grad. Na Hradčinu si bodo potem še ogledali stolno cerkev sv. Vida in ono sv. Jurja. Popoldne ob 4. uri pojdejo na Belvedere in zvečer pa v „Sokolovo“ telovadnico. Ob 8. uri zvečer slovesni sprejem v meštanski resourci. Sreda je odločena ogledovanji mesta in znamenitosti, zvečer pa slavnostna predstava v gledišči. V četrtek nadaljevalo se bo ogledovanje znamenitosti in cerkvá, popoldne ogledali si bodo Slovenci narodno gledališče, kjer se jim bo zvečer zopet predstava dala. Prepri-

čani smo, da se bodo naši rojaki z najlepšimi vtisi k nam povrnil.

(O popotnikih v zlato Prago) se nam piše iz Maribora, da so ondi dobili poseben vlak, ker jih je bilo toliko število, da na poštenem vlaku ni bilo več prostora za-nje. Med potniki bilo je videti gospodov in gospá vseh stanov in starosti. V Mariboru so vstopili še nekteri možje in fantje iz Mariborske okolice. Več narodnjakov Mariborskih je potnike na kolodvoru sprejelo ter jim srečno pot vošilo.

(„Slavčev“ koncert) v soboto večer v Ljubljanski čitalnici je bil pa že kaj posebnega, kar vse spričuje, da je društvo v pravih rokah tako gledé petja, kakor tudi vodstva. Kolikorkrat so nastopili, tolikokrat želi so si vrli pevci pod vodstvom g. Srečka Stegnarja gromčnega priznanja. Vse pesmi so bile jako lepo in dovršeno pete. „Popotnik“ in „Oj z Bogom ti planinski svet“ sta bila pa naravnost mojstersko petje. G. Meden je bil, ki ji je pel in vrjeti nam smete, če Vam rečemo, da je bila to slast, prava rajska slast — tisto Medenovo petje. Iz kamena mora imeti srce, komur bi taisto ne strepetalo pri Medenovem vprašanji: „Dežela ljuba, kje ležiš? — Kje? — O prijatelj, ta „kje?“ občuti le, kdor je leta in leta izvan domovine živel, in si zastoj želel domačih tovarišev in domače pesni! Le tak človek razume popolnoma Medena, kedar mu s svojim „kje?“ v srce seže. „Slavec“ si pač lahko častita na pridobitev, kakor je bila poslednja! Sploh se je bil ta „Slavčev“ nastop memo svojih prejšnjih odlikoval po spretnosti v petji, kakor se odlikuje jasen dan od sivega jutra. Kar se godbe tiče, moramo ji tudi pripoznati kar ji gre. Z dobro vestjo lahko rečemo, da tako pridno ni še igrala in tako darežljiva s svojimi komadi tudi ni še bila, kot ta večer od kar v Ljubljanski čitalnici svira. Škoda, da je bilo ta večer slovensko občinstvo preveč raztreseno po svetu, „Slavec“ je bil boljšega obiska vruden!

(Dr. Peter Tomazin), duhovnik, postal je katehet na c. kr. Tržaški veliki realki.

(Batalijon) domačega pešpolka št. 17, ki je sedaj v Hercegovini, ostane i na dalje še tam doli ali pa v južni Dalmaciji v pomnoženem mirovnem stanju.

(Veterani) praznovali so cesarjev rojstni dan v soboto zvečer na vrtu pri „kroni“. Starosta gosp. Mihalič spominjal se je v krepkih besedah Nj. Veličanstva presvitlega cesarja in cesarjeviča ter slavne c. kr. avstrijske vojske.

(Na Blejskem jezernu) je bilo včeraj ljudi, da se je vse trlo. Jezero samo bilo je prekrasno razsvitljeno, za dobro voljo skrbela je pa vojaška godba. Slovesnost vršila se je cesarju na čast.

(V Dravljah) bilo je včeraj mnogo ljudi, ki so šli deloma sv. Roka častit, deloma pa tudi le radovednost prodajat. Kar smo letos prvič ondi opazili in pa tudi po gostilnah se že čuti, je vpliv nove postave; tistih sitnih beračev „prijateljov božjih“ ni več, ki so vsak krajecar na smrdljivem šnopsu zapili. Nova postava jim je sapo zaprla. Le nekaj potrebnih revežev sedelo je ob cesti in tistim so ljudje radi dajali.

(Umirovljen) je g. Avgust Wurzbach pl. Tannenberg, c. kr. vladni svetnik, ki se mu je ob tej priliki izrekla najvišja zadovoljnost za dolgoletno zvesto in izbornu službovanje. Gosp. Wurzbach je prosil sam za umirovljenje.

(Die kárntner Slovenen), imenuje se najnovejša knjižica, ki je te dni izšla v Celovci spod peresa znanega pisatelja, gosp. Filipa Haderlapa. Vsebinsko ima sledečo: I. Število koroških Slovencev in njihovo prebivališče na Koroškem. II. Slovenci in deželni zastop. III. Slovenci in državni zastop. Slovenci in ljudska šela. V. Slovenci in uradi. VI. Slovenci in javni promet. Konec je pa spis o šnopsu in koritnjaku. Knjižica je današnjemu času jako primerna.

(Sveta masa) za mešani zbor s spremljanjem orgelj, postavil in prečastitemu gosp. Blažu Sokliču, župniku in knezoškofijskemu svetovalcu, poklonil Janez Carli, organist v Škofji Loki. Cena tej skladbi je 50 krajcarjev in se dobiva edino le pri g. skladatelju samem. Po pošti 2 krajcarja več.

(Vabilo k dijaški veselici v Vipavi) dne 23. avgusta 1885 ob 7. uri zvečer. V slavljenje petdesetletnice S. Jenko-ta. Spored: 1. „Cesarska Naprej“. Svira orkester. — 2. Pozdrav gostov. — 3. A. Förster: „Pobratimija“. Zbor. — 4. Slavnostni govor. — 5. „Potpourri slovenskih pesni“. Svira

orkester. — 6. Deklamacija. — 7. A. B. Towarčovsky: „Sporočilo“. Zbor. — 8. F. S. Vilhar: „Mornar“. Bariton-solo s spremljevanjem na klaviru. — 9. Artot: „Souvenir de Bellini“. Fantasie briljante. Gosli s spremljevanjem na klaviru. — 10. J. Kocijančič: „Njega ni“. Zbor. — Vstopnica k veselici 50 kr. Čisti dohodek je namenjen otročjemu vrtu v Gorici.

(Neprevidnost.) V petek zvečer pride v neko prodajalnico (ime posestnika nam ni znano) v Stobu pri Domžalah, dacar pečatit velik sod špirta in to okolo 8 ure in še zraven, kakor so nam ondotni ljudje pravili vinjen; gospodar se vé da ni mogel nič ugovarjati in šla sta v klet na delo, a Bog zna, kako je mogel nesrečni dacar sodu, kateri je držal 300 litrov, z lučjo preblizo priti in špirit — se vname, sod eksplodira in plamen je švigal skozi okno na sosedno hišo, ktera je bila hvala Bogu z opeko krita, da ni nastal še požar; nato prihitel je sosed v klet in oba goreča nesrečneža iz kleti odpravi v kateri sta nezavestna ležala, vrata zapahne in okno od kleti zamaši, da ni plamen dalje vun bruhal. Dacar je manj poškodovan, ker se je hitro po tleh metati jel, da je ogenj zadušil, ali gospodar je zelo opečen in bojé se za njegovo življenje.

(Na Dobrni) so, kakor se nam piše, v soboto priredili tombolo v korist mladeži v ondašnji ljudski šoli; skupili so čistih 136 gld. 80 kr.

(Koroška razstava) se bo izplačala, kar se je do sedaj še malo kateri posrečilo. Stroški so že sedaj pokriti in vedno še dohajajo tujci v razstavo. Devetdeset odstotkov njenih obiskovalcev je tujcev. 11. septembra jo bodo zaprli.

(Za rezerviste nekaj.) C. k. vojno ministerstvo je gledé klicanja rezervistov k vojaškim vajam določilo, da se tisti rezervisti, ki so v kakem tujem okraji, le tedaj smejo k svojemu vojnemu več nego 150 kilometrov oddaljenemu oddelku poslati, če sami za to prosijo; sicer pa naj napravijo vaje pri bližnjem oddelku dotičnega orožja.

Telegrami.

Celovec, 17. avgusta. Cesar pride semkaj 8. septembra ob 5 zjutraj in bo od 8. do 12. ure na avdijence sprejemal. Popoldne obiskal bo razstavo. 9. in 10. sept. bodo velike vaje.

Beljak, 17. avgusta. Pri Beljaku trčila sta včeraj dva vlaka, ki sta vsak po dve lokomotivi imela. Mašinam se ni nič zgodilo trije prazni vozovi prekopicnili so se čez nasip. Ponesrečil ni nikdo.

Berolin, 17. avgusta. Kalnoky odpotoval je nazaj na Dunaj.

Atene, 17. avgusta. Prebivalci na otoku Simis obkoljeni so od turških vojnih ladij, kakor pravijo, da zarad ljudskega štetja, v resnici pa zarad sovraštva mutašerifovega. Velešile bodo posredovale.

Madrid, 15. avgusta. Včeraj je na Španjskem 4652 ljudi za kolero zbolelo in 1704 so pa pomrli.

Marseille, 15. avgusta. Po ulicah zopet gromade gore, kakor lansko leto. Včeraj jih je umrlo 52 za kolero, med temi je 16 otrok.

Dunajska borza.

(Telegrafčno poročilo.)

17. avgusta.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	82 gl. 90 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	83 „ 60 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	109 „ 15 „
Papirna renta, davka prosta	99 „ 95 „
Akcije avstr.-ogerske banke	875 „ — „
Kreditne akcije	288 „ 10 „
London	124 „ 80 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	9 „ 89 „
Ces. cekini	5 „ 90 „
Nemške marke	61 „ 20 „

Od 14. avgusta.

Ogerska zlata renta 4%	98 gl. 65 kr.
papirna renta 5%	92 „ 30 „
Akcije anglo-avstr. banke	200 gld. 99 „ — „
„ Länderbanks	98 „ 50 „
„ avst.-oger. Lloyd v Trstu	560 „ — „
„ državne železnice	296 „ — „
Tramway-društva velj. 170 gl.	193 „ 20 „
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 127 „ 25 „
4% „ „ 1860	500 „ 139 „ 50 „
Državne „ srečke iz l. 1864	100 „ 168 „ — „
„ „ 1864	50 „ 166 „ 75 „
Kreditne srečke	100 „ 179 „ — „
Ljubljanske srečke	20 „ 22 „ — „
Rudolfove srečke	10 „ 18 „ 50 „
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	115 „ — „
„ Ferdinandove sev.	106 „ 25 „
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104 „ — „

Umrli so:

11. avgusta. Frane Milavec, vodja pomočnega urada, 70 let, Salendrove ulice št. 6, mrtvoud.

V bolnišnici:

11. avgusta. Jakob Rožič, delavec, 35 let, pljučna tuberkuloza. — Janez Tschinkel, posestnik, 42 let, pljučna tuberkuloza.

Javna dražba

bo v četrtek 20. t. m. dopoldne od 9. do 12. ure in če bo treba tudi še popoldne v župnijski hiši na Preski pri Medvodah. Prodajalo se bo razno pohištvo, posteljna oprava, kuhinjska posoda, gospodarsko orodje, in petero govedi proti takojšnji plači v gotovini. Kogar veseli, naj pride. (3)

Za darila mladini

o raznih prilikah, pa tudi odraščeniim, posebno priporočamo naslednje spise, katerim je spisovatelj č. g. Ant. Kržič in so zdaj naša lastnina:

Izgledi bogoljubnih otrok

iz vseh časov krščanstva.

- I. del, drugi natis 1882 str. VI, 151.
II. „ „ „ 1885 „ V, 160.
III. „ prvi „ 1883 „ IV, 172.

Vsaki zvezek stane mehko vezan 30 kr., kart. 40 kr. krasno v platnu vezan 60 kr., vsi trije deli skupaj krasno v platnu vezani veljajo le 1 gld. 50 kr.

V posebnih sešitkih se tudi dobi:

Sv. Germana, izgled krščanske potrpežljivosti.

Cena 5 kr.

Sv. Marije Magdalene Paciške mladostna leta.

Cena 5 kr.

To delo je že po „Zg. Danici“ dovelj znano. Ko se je tudi v posebnih zvezkih izdalo, je bilo z veseljem sprejeto, po raznih časnikih vgodno ocenjeno in jako priporočano. — Posebne prednosti tem zvezkom so: 1. Zanimljiva in raznovrstna tvarina iz raznih stanov in časov. O njej piše pisatelj v uvodu I. zvezka: „Menim, da prav sodim, če pravim, da med drugim so zlasti lepe zgodbe in zgledi tisto oralo, katero najglobočje seže v rahlo zemljico mladostnega srca in ob enem zaseže v njem seme, ki ne more ostati brez dobrega sadu. In sicer pred vsem take zgodbe, pri katerih ni treba mlademu čitatelju še vpraševati, so li resnične ali ne?“ Tvarina je tako razdeljena, da se v prvem zvezku opisujejo zgledi iz sedanjega veka; drugi zvezek sega že bolj v oddaljene čase; slednji pa se čedalje bolj bliža začetku krščanstva. — Pridajalo bi se še lahko mnogo, kakor pravi pisatelj v uvodu III. knjige, a knjiga bi se morala podražiti in marsikaj bi se moralo ponavljati. Zdaj pa je zlasti poskrbljeno za različenost in mikavne prizore. 2. Lahko umevna pisava. „Cvete iz vrtov sv. Frančiška“, ki se samo odlikuje po lepi slovenščini, piše (I. l. 9. zv.): „Mi vsem našim bralcem, zlasti starišem, katehetom in učiteljem, ki imajo mladim za dobro, tečno berilo skrbeti, toplo priporočamo te lepe knjižice. Našli bodo v njih tisto priručno, detečje ljubeznjivo pisavo...“ Posebno rabno dela knjigo to, da je vsak večji popis razdeljen v več oddelkov s primernimi napisi, uvodi itd. 3. Namen, v resnici koristiti mladini, ki tu lahko razvidi, kako so mladi svetniki in svetnice se morali vojskovati in premagovati, da so to postali, kar so. Zato tudi prof. A. Zupančič v „Pastirstvu“ (I. del, str. 230) posebej priporoča gg. katehetom te knjige. 4. V primeri z družinimi enakimi knjigami jako nizka cena! Želeti je torej, da se to koristno delo še pridniše razširja med Slovenci nego do zdaj.

(12)

Katoliška Bukvarna.

Naznanilo in priporočba.

S sledečim naznanjam vljudno slavnemu p. i. občinstvu, da sem kupil od mojega očeta gosp. Ernesta Širca

trgovino z raznovrstnim blagom.

Dolgoletna zvedenost in pa za to podvzete po trebni kapital dajeta poročito, da mi bode mogoče v vsakem oziru vstreči zahtevam čestitega občinstva.

V Žavei konec julija 1885.

(3)

Josip Širca.

Kdor hoče včasih kako uro smešno prebiti, naroči naj se na

„Jurjev koledar“,

kterega bo izdalo

vredništvo „Jurja s pušo“ v Trstu.

Cena mu je 55 kr.

Izšel bode meseca oktobra t. l.

„Jurjev koledar“ obsega bo razun koledarja obilo šaljivih spisov, pripovedk, pravljic vse z ličnimi podobami okinčano. Prerokoval bode Juri, kot pravi prerok vse kar se ima zgoditi, celo vremena bo pogodil. Ugork izrekov, šaljivih pesnic ne bo manjkalo. Denar in pisma naj se pošiljajo

upravitelju „Jurja s pušo“ v Trstu.

(6)